

ΕΣ(2015-03)

**Έγγραφο συζήτησης – Consultation Paper – της Επιτροπής
Κεφαλαιαγοράς Κύπρου αναφορικά με προτεινόμενη εγκύκλιο για
την παραχώρηση ωφελημάτων**

Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου (ή ΕΚΚ) στα πλαίσια θέσπισης αποτελεσματικών ρυθμίσεων και διαδικασιών διαβούλευσης με τους συμμετέχοντες στην αγορά όσον αφορά τις προτεινόμενες αλλαγές στο ρυθμιστικό πλαίσιο, κυκλοφορεί το παρόν έγγραφο.

Η ΕΚΚ έχει ετοιμάσει την επισυναπτόμενη εγκύκλιο με στόχο:

1. Να επισύρει την προσοχή στις ΚΕΠΕΥ σε πρακτικές που ακολουθούνται κατά την παραχώρηση ωφελημάτων (trading benefits) σε πελάτες τους, οι οποίες δεν φαίνεται να συνάδουν με το πνεύμα και το γράμμα του περί Επενδυτικών Υπηρεσιών και Δραστηριοτήτων και Ρυθμιζόμενων Αγορών Νόμου του 2007, ως εκάστοτε ισχύει,
2. Να ενημερώσει για τις πρακτικές που η ΕΚΚ αναμένει από τις ΚΕΠΕΥ να εφαρμόζουν.

Η προτεινόμενη Εγκύκλιος επισυνάπτεται ως **Παράρτημα 1**.

Η ΕΚΚ σας καλεί όπως υποβάλετε τα σχόλια/απόψεις σας, σε Word format, μέχρι την Τρίτη 10 Μαρτίου 2015, στην ηλεκτρονική διεύθυνση supervision@cysec.gov.cy.

Εκδόθηκε στις 3 Μαρτίου, 2015

ΠΡΟΣ	: Κυπριακές Επιχειρήσεις Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών
ΑΠΟ	: Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	: ΧΧ
ΑΡ. ΕΓΚΥΚΛΙΟΥ	: ΧΧ
ΘΕΜΑ	: Παραχώρηση ωφελημάτων (trading benefits) σε πελάτες

Σε συνέχεια της Εγκυκλίου ΕΓ144-2014-02 αναφορικά με το πιο πάνω θέμα, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου (η 'ΕΚΚ') επιθυμεί να ενημερώσει τις Κυπριακές Επιχειρήσεις Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών ('οι ΚΕΠΕΥ') τα ακόλουθα:

1. Έχει παρατηρηθεί ότι ΚΕΠΕΥ παραχωρούν οφέλη (trading benefits, π.χ. δώρο, bonus) σε πελάτες τους υπό προϋποθέσεις και ακολουθούν τέτοιες πρακτικές, οι οποίες δεν φαίνεται να συνάδουν με το πνεύμα και το γράμμα του περί Επενδυτικών Υπηρεσιών και Δραστηριοτήτων και Ρυθμιζόμενων Αγορών Νόμου του 2007, ως εκάστοτε ισχύει ('ο Νόμος') και της Οδηγίας της ΕΚΚ ΟΔ144-2007-02 του 2012 για την Επαγγελματική Συμπεριφορά των ΕΠΕΥ ('η Οδηγία').

Ειδικότερα, οι ανωτέρω προϋποθέσεις και πρακτικές δεν φαίνεται να συνάδουν με:

- i. Το άρθρο 36 του Νόμου (Υποχρεώσεις επαγγελματικής δεοντολογίας κατά την παροχή υπηρεσιών σε πελάτες).
 - ii. Τις πρόνοιες της Οδηγίας.
2. Παραδείγματα προϋποθέσεων/πρακτικών που θεωρείται ότι δεν εμπίπτουν στο πνεύμα και στο γράμμα του άρθρου 36(1) του Νόμου και της Οδηγίας, τα οποία δεν είναι εξαντλητικά, είναι:
 - i. Μη επεξήγηση, ή μη επαρκής επεξήγηση, των προϋποθέσεων του οφέλους στον πελάτη, με σαφή και κατανοητό τρόπο

Έχει παρατηρηθεί ότι οι προϋποθέσεις του οφέλους δεν επεξηγούνται, ή δεν επεξηγούνται επαρκώς, στον πελάτη με σαφή και κατανοητό τρόπο.

Οι προϋποθέσεις του οφέλους πρέπει να επεξηγούνται στον πελάτη, με σαφή και κατανοητό τρόπο, με τη χρήση, μεταξύ άλλων, απλών παραδειγμάτων, προτού αυτό χορηγηθεί, έτσι ώστε ο πελάτης να είναι σε θέση να λαμβάνει επενδυτικές αποφάσεις βασισμένες σε σωστή και επαρκή ενημέρωση. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση που χορηγείται επιπλέον όφελος.

Η ΚΕΠΕΥ οφείλει, προτού χορηγήσει ένα όφελος, να αξιολογεί τον πελάτη, ιδίως εάν πρόκειται για ιδιώτη πελάτη, και να εκτιμά κατά πόσο αυτός έχει αντιληφθεί και κατανοήσει πλήρως τις προϋποθέσεις του οφέλους. Εάν όχι, τότε η ΚΕΠΕΥ οφείλει να τον προειδοποιήσει σχετικά και να εξετάσει το ενδεχόμενο μη χορήγησης τέτοιου οφέλους στο συγκεκριμένο πελάτη.

Σε περίπτωση που η ΚΕΠΕΥ επιλέγει να ενημερώνει τους πελάτες της, για τις προϋποθέσεις του οφέλους, σε τυποποιημένη μορφή, η εν λόγω μέθοδος δεν πρέπει να χρησιμοποιείται απλά και μόνο ως αυτό-αξιολόγηση από τον ίδιο τον πελάτη και ούτε αυτή αντικαθιστά την υποχρέωση της ΚΕΠΕΥ να προβαίνει η ίδια σε αξιολόγηση του πελάτη. Για παράδειγμα, μια μακροσκελής και περίπλοκη επεξήγηση των προϋποθέσεων του οφέλους, ακολουθούμενη από ένα 'tick box' ότι ο πελάτης τις έχει κατανοήσει, δεν είναι ικανοποιητική απόδειξη ότι ο πελάτης έχει όντως κατανοήσει πλήρως τις εν λόγω προϋποθέσεις.

ii. Χορήγηση οφέλους, ή/και επιπρόσθετου οφέλους, χωρίς τη συγκατάθεση του πελάτη

Έχει παρατηρηθεί ότι το όφελος χορηγείται, σε ορισμένες περιπτώσεις, στον πελάτη χωρίς τη συγκατάθεση του. Το ίδιο ακολουθείται και στην περίπτωση χορήγησης επιπρόσθετου οφέλους.

Η ΚΕΠΕΥ οφείλει να λαμβάνει πάντοτε τη γραπτή συγκατάθεση του πελάτη, προτού χορηγήσει οποιοδήποτε όφελος σε αυτόν, περιλαμβανομένης της χορήγησης τυχόν επιπρόσθετου οφέλους, ασχέτως εάν ο πελάτης είχε αρχικά συγκατατεθεί.

Η αυτόματη προεπιλεγμένη αποδοχή χορήγησης οφέλους δεν δύναται να θεωρηθεί συγκατάθεση του πελάτη.

iii. Διαφορετικός χειρισμός του κέρδους και της ζημιάς που προκύπτει από τη διενέργεια συναλλαγών

Έχει παρατηρηθεί ότι ακολουθείται διαφορετικός χειρισμός του κέρδους και της ζημιάς που προκύπτει από τη διενέργεια συναλλαγών όταν ο πελάτης υποβάλει αίτημα απόσυρσης των κεφαλαίων του, προτού πραγματοποιήσει τον ελάχιστο όγκο συναλλαγών, εντός του καθορισμένου χρονικού περιθωρίου που προβλέπουν οι προϋποθέσεις του οφέλους.

Ειδικότερα, έχει παρατηρηθεί ότι τα κέρδη ακυρώνονται, είτε στην ολότητα τους είτε μερικώς, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη ότι όλα ή μέρος αυτών έχουν προκύψει από τα κεφάλαια του πελάτη. Αντίθετα στην περίπτωση ζημιών, αυτές τις επωμίζεται όλες ο πελάτης.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι τα κέρδη/ζημιές προκύπτουν από συναλλαγές του ιδίου του πελάτη, τότε όλα τα κέρδη και ζημιές, ανεξαρτήτως εάν σχετίζονται με τα κεφάλαια του πελάτη ή το όφελος, πρέπει να απονέμονται στον πελάτη.

iv. Καθορισμός μικρού χρονικού περιθωρίου για την εκπλήρωση των προϋποθέσεων

Έχει παρατηρηθεί ότι το χρονικό περιθώριο που καθορίζεται για την εκπλήρωση των προϋποθέσεων του οφέλους είναι πολύ μικρό για την επίτευξη αυτών. Συνεπώς, υπάρχει πίεση/κίνητρο στους πελάτες να διενεργούν μεγάλο αριθμό συναλλαγών σε σύντομο χρονικό διάστημα με σκοπό την εκπλήρωση των προϋποθέσεων.

Σε περίπτωση καθορισμού χρονικού περιθωρίου, αυτό πρέπει να είναι λογικό σύμφωνα με τις συνθήκες και ανάλογο με τη δυνατότητα εκπλήρωσης των προϋποθέσεων του οφέλους.

v. Μη διαχωρισμός κεφαλαίων – οφέλους

Έχει παρατηρηθεί ότι ενίοτε στο λογαριασμό του πελάτη δεν υπάρχει σαφής διαχωρισμός μεταξύ του εκάστοτε υπολοίπου που είναι διαθέσιμο προς απόσυρση και του ποσού που αντιστοιχεί στο όφελος, με αποτέλεσμα ο πελάτης να μην γνωρίζει, κατά πάντα χρόνο, το διαθέσιμο προς απόσυρση, υπόλοιπο του.

Ο πελάτης πρέπει, κατά πάντα χρόνο, να γνωρίζει το υπόλοιπο του λογαριασμού του που είναι διαθέσιμο προς απόσυρση.

Όσον αφορά το όφελος, εφόσον αυτό δεν είναι διαθέσιμο προς απόσυρση προτού ικανοποιηθούν οι προϋποθέσεις, αυτό πρέπει να φαίνεται χωριστά στο λογαριασμό του πελάτη, καθώς επίσης και η ημερομηνία λήξης του κάθε οφέλους. Νοείται ότι το υπόλοιπο του κάθε οφέλους διαγράφεται από το λογαριασμό του πελάτη αμέσως μετά τη λήξη του.

vi. Τροποποίηση προϋποθέσεων του οφέλους χωρίς τη συγκατάθεση του πελάτη

Έχει παρατηρηθεί ότι οι προϋποθέσεις του οφέλους τροποποιούνται χωρίς τη συγκατάθεση του πελάτη.

Σε περίπτωση τροποποίησης των προϋποθέσεων του οφέλους, η ΚΕΠΕΥ οφείλει να ενημερώνει τους πελάτες στους οποίους έχει χορηγήσει το όφελος και να λαμβάνει την εκ των προτέρων συγκατάθεσή τους. Σε περίπτωση μη συγκατάθεσης, η ΚΕΠΕΥ οφείλει να δίνει στους πελάτες της το δικαίωμα να παραμείνουν κάτω από τους υφιστάμενους όρους. Εάν αυτό δεν είναι εφικτό, τότε η ΚΕΠΕΥ οφείλει να δίνει, στους πελάτες της, το δικαίωμα απόσυρσης του οφέλους, χωρίς οποιοδήποτε κόστος για τον πελάτη και χωρίς να θεωρηθεί μη εκπλήρωση των προϋποθέσεων του οφέλους.

vii. Υψηλές χρεώσεις σε περίπτωση απόσυρσης κεφαλαίων πριν την εκπλήρωση των προϋποθέσεων

Έχει παρατηρηθεί ότι επιβάλλονται ψηλές χρεώσεις σε περίπτωση απόσυρσης κεφαλαίων πριν την εκπλήρωση των προϋποθέσεων.

Η ΚΕΠΕΥ δεν επιτρέπεται να επιβάλλει οποιοσδήποτε χρεώσεις στους πελάτες της όταν οι τελευταίοι ζητούν απόσυρση των κεφαλαίων τους, περιλαμβανομένων των κερδών που προέκυψαν από τις συναλλαγές τους.

3. Η ΚΕΠΕΥ οφείλει να τηρεί στο αρχείο του κάθε πελάτη όλα τα αποδεικτικά στοιχεία που υποστηρίζουν την εφαρμογή των πιο πάνω.
4. Η ΕΚΚ θεωρεί ότι οι πιο πάνω αναφερόμενες προϋποθέσεις/πρακτικές, ή/και παρόμοιες με αυτές, δεν συνάδουν με το πνεύμα και το γράμμα του Νόμου και της Οδηγίας.

Η ΕΚΚ δίνει βαρύνουσα σημασία στην προστασία των επενδυτών και στην επαγγελματική συμπεριφορά των ΚΕΠΕΥ έναντι αυτών και συνεπώς, θα εξαντλεί την αυστηρότητα της, όσον αφορά την επιβολή κυρώσεων, όταν εντοπίζει τέτοιες συμπεριφορές ως οι ανωτέρω.

Με εκτίμηση

Δήμητρα Καλογήρου
Πρόεδρος Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς